

Udine Far East Film Festival 2014

Idén 16. alkalommal rendezték meg a távol keleti filmfesztivált Udinében, Olaszországban.

Magára a fesztiválra is jellemző az olasz habitus, pörgés száz százalékon, megállás nélkül. Folyamatos

filmvetítések reggel 09:15-től éjjelig, a vetítésekkel ütköző találkozók az alkotókkal, előadások tömkelege és még számos más program városszerte a fesztivál jegyében. Az embernek jó előre meg kell tervezni, hogy mit szeretne megnézni, min szeretne részt venni. De az élmény megéri a sok tervezést, kevés alvást, kivörösödött szemeket, pár nap alatt annyi információ éri a résztvevőt, mint máskor egy egész hónapban. A fesztivál lényegében a távol keleti aktuális sikerfilmek, trendek és témák palettáját tárja Európa elé. Az ideai felhozatal mellett a felújított kópiájú klasszikusok is helyet kaptak, mint pl. a *Flame in the Valley* (Sanbul, 1967 – r.: Kim Soo-yong, Dél-Korea). Külön kuriózum, hogy a vetített filmek készítői a legtöbb esetben maguk konferálják fel az alkotásukat, és közönségtalálkozón is részt vesznek. A szervezők külön figyelmet szentelnek az ázsiai és az európai filmesek közti koprodukciónak lehetőségének, ezért megannyi előadást szerveznek a filmesek közti kommunikáció megalapozásának. Természetesen a szervezés komoly szakmai háttere mögül előtör az olasz életérzés. Erre a legfőbb példa a fesztivál pajzán animációs intrója is, amit utólag cenzúrázni kellett.

Far Worst Film – Softcore Porn Comedy

A fesztivál felhozatalában ezért sem meglepő a felnőtt filmek szereplése. Természetesen ez alatt nem az explicit szexualitást kell érteni, hanem a „közönségbarát” softpornót, ami tartózkodik az aktusok nyílt ábrázolásáról. A japán Sakamoto Koichi *Girl's Blood* (Aka x Pinku, 2014) című filmje egyértelműen a fizetős kábelcsatornákra szánt alkotás. A történet középpontjában a ketrecharcos pankrátornők lelkiállása áll. Néhol egészen bájos humorral, de javarészt közös zuhanyzással és csoki puding birkózással találják a néző elé a főhősök coming-outjának kálváriáját.

A költségvetésen is érezhető, hogy a hongkongi szexkomédiák komolyabb piacra készültek. A hazai piacon hatalmas mozi sikereket ért *Golden Chickens* (Gam Gai SSS, 2014) a főszereplő-producer Sandra Ng Kwan Yue szerint élete eddigi legsikeresebb produkciója. A Matt Chow rendezte film középpontjában egy korosodó madám áll, aki továbbképző körútra viszi szervezetének legfelkapottabb prostituáltjait. A szélesebb ázsiai piacra szánt film alkotói érezhetően, hogy e vaskos téma meghaladhatja a vaskalapos kínai politikusok ingerküszöbét, ezért a történet második fele a madám frissen szabadult stricijét helyezi a középpontba. A

férfi nehezen rendeződik bele a megváltozott társadalmi rendbe, és – burkolt kapitalista kritikaként – a pénz helyett még mindig a becsületet tartja a legfontosabbnak. Hiába elsősorban szexkomédia a *Golden Chikensss*, valójában a társadalomkritikus fele az, ami említésre méltó. A legszomorúbb mégis az, hogy szakmailag is szebb napokat látott színész, a producer-főszereplő Sandra Ng úgy adja el magát a mozi piacon, mint az általa megformált Kam az utcasarkon.

Ennek ellenére még mindig szuperlatívuszokban lehet beszélni a *Golden Chikensss*-ről a **3D Naked Ambition** (2014) című, hongkongi szoftpornóval szemben. A Lee Kung-lok által

jegyzett mozifilm a Farelli testvérek legközönségesebb produkcióit is bármikor alulmúlja. A sztori szerint egy lelkes csapat elutazik Japánba, hogy belevágjon a pornós műfajba, és filmjeit az egyikük szexuális megaláztatásaival igyekeznek eladni. A Mario Ozawa művésznevű (hasonló nevű japán pornósztár után elnevezett) férfi ezután a nők bálványa lesz, de sikerét – és őt magát is – mások is igyekeznek meglovagolni. Valójában a sztori csak alibi arra, hogy a főszereplő Chapman To (a hongkongi szókimondó fenegyerek) minél több japán (hivatásos) pornósztárnővel imitálhasson szexuális aktust. A néző türelmét azonban a *Golden Chikensss*-ből vendégszereplő Sandra Ng fluffer cameója teszi próbára, aminek köszönhetően Mario intergalaktikus méretekben ejakulál. Sajnos eredetileg nagyobb potenciál rejtőzködik a filmben, minthogy csak Chapman

To potenciájával molesztálják a nézőt. A film egyetlen valódi gyöngyszeme a főhős ellenfele, a japán „becsületbeli” pornós, aki e műfajban is a samuráj útját követi. A figurában rejlő óriási lehetőségeket egy fekete humorú áltrailerben láthatjuk, amint a gyászoló férfit úgy kényszerítik csoportos szexre, hogy ellopják az elpusztult kutyájának hamvait. Ezért a szűk egy perces betétért már érdemes végigülni a teljes filmet.

Szuper hekusok

A fesztivál keretében meglepően magas számban vetítettek zsarufilmeket, melyek között volt **jó zsaru** – *The Raid 2: Berandal* (2014), r.: Gareth Evans, Indonézia; **rossz zsaru** – *Firestorm (Fung bou)*, 2013), r.: Alan Yuen, Hongkong; és **a kettő egyszerre** – *That Demon Within (Mo jing)*, 2014), r.: Dante Lam, Hongkong. Az egyébként is magas színvonalat Diao Yinan Arany Medve-díjas *Black Coal, Thin Ice (Bai ri yan huo)*, 2014) című kiváló kínai noirja koronázta meg, melynek főszereplője, Fan Liao is Ezüt Medvét kapott a munkájáért. Valamint külön érdekesség volt a Ning Ying rendezte *To Live and Die in Ordos (Jingcha Riji)*,

2013) című kínai krimi, mely egy (valószínűleg) állami megrendelésre készült életrajzi film egy példás rendőrfőnökről.

Tea limonádéval

Természetesen a vígjáték könnyed kategóriája sem maradhatott el, bár igazán kiemelkedő alkotás nem volt. A **Tiny Times 1** (*Xiao shi dai*, 2013) meglepő módon egy kínai romkom a divatvilág elitjének csillámporos társalmából. A fényűző divatbemutatók, márkás holmik és sportautók szerepeltetése/reklámozása elvileg rendszeridegen lenne egy kommunista országtól, de a *Tiny Times 1* megcáfolja az előfeltevéseket. A másik meglepetés a film silány minősége (az IMDb-n jelenleg 2,8 csillag a 10-ből). A klisékből sebtében összefércelt történet egyetlen érdekessége az, hogy Kínában játszódik. A **Campus Confidential** (*Ai qing wu quan shun*, 2013 – r.: Lai Cheun-Yu Donnie, Tajvan) már egy kiforrottabb, „az ellentétek vonzzák egymást” típusú romkom, a főiskola kampuszának legendája szerint a sulis legmenőbb lányának (akarata ellenére) bele kell szeretnie a sulis legnagyobb stréberébe. A **Very Ordinary Couple** (*Yeonaewi Wondo*, 2013 – r.: Noh Deok, Dél-Korea) egy „se veled, se nélküled” történet, amiben egy fiatal pár nem tud meglenni egymás nélkül, de egymással sem. A közepszer fölé emelkedik a **The Journey** (2014 – r.: Chiu Keng Guan, Malajzia), ami a generációs- és kulturális különbségekre épül. A kínai maláj lány angol vőlegénye úgy próbál megfelelni a hagyománytisztelő apósznak, hogy motoros körútra viszi az öreget. A **Miss**

Miss Granny idősen (Na Mun-hee) és fiatalon (Shim Eun-kyung)

Granny (*Su-sang-han geu-nyeo*, 2014 – r.: Hwang Dong-hyuk, Dél-Korea) is a generációk közötti ellentétekre épül, ebben az esetben a nagymama varázslat hatására újra fiatallá válik. De csak küllemében. A 20 éves zsémbes öregasszony megpróbál érvényesülni a fiatalok léha világában. Végül, a **Tamako in Moratorium** (*Moratoriumu Tamako*, 2013 – r.: Yamashita Nobuhiro, Japán) egy friss diplomás

üres napjait meséli el az iskola és az álláskeresés között. A főszereplő Maeda Atsuko egymaga viszi a hátán a filmet, és meg is birkózik e nehéz feladattal. Maeda leginkább tévés produkciókból lehet ismerős, de egyre feljebb ível a pályája a japán mozifilmekben is.

A Fresh Wave

Számomra az egyik legérdekesebb vetítés a fiatal hongkongi alkotók kiváló kisfilmválogatása volt a Fresh Wave fesztiválról. A Ho Cheuk-tin rendezte **Mrs. Pong**, egy társadalomkritikus szatíra Hongkong előregedett épületeinek kényszerű kitelepítéseiről. A középkorú háziasszony, a volt kommandós Mrs. Pong egyszemélyes hadseregként veszi fel a harcot a kilakoltató verőemberek ellen. Norris Wong Yee-lam **Fall** című kisfilmje egy rossz

párkapcsolatban élő fiatal lányról szól, akit beszippant egy szektaszerű, önmegvalósító piramisjáték. Norris Wong filmje elnyerte a legjobb forgatókönyv díját. A **Guilty** Wan King-fai dokumentarista stílusú filmje egy középiskolás, politikai aktivista lány meghurcolásáról szól, akit a hatalom ki akar játszani társai ellen. A Fresh Wave nagydíját és a legjobb diákműnek járó díjat Yim Sheung-man **The Tide** című alkotása nyerte el. A film egy nagyreményű rock banda felbomlását meséli el, miután az énekes kilép az együttesből. A sorsukra hagyott bandatagok feladják álmaikat, és beilleszkednek a társadalom szürke hétköznapjaiba. E válogatott filmek nagy erénye, hogy képet ad a hongkongi fiatalságot érdeklő témákról, és az ottani önmegvalósítást akadályozó tényezőkről, valamint az ifjú alkotók filmes stílusáról.

Horrorfilmek

A keleti rémfilmek szerelmeseként külön öröm volt számomra, hogy két kedvelt alkotótól láthattam friss horrorokat. Tanulságos, hogy szerzőként mennyire kell megalkuvónak lenni a hatalmon lévő ideológia, vagy a szélesebb nézőközönség érdekében. Fruit Chan hongkongi rendező, aki olyan kiváló, realista társadalomábrázolással lett elismert, mint az *1997-trilógia*, melyben Hongkong visszacsatolása Kínához három különálló film történetének háttérében húzódik meg, vagy a *Prostituált-trilógia*, melyben érzékenyen nyúl a testükből megélő nők kiszolgáltatottságához. Fruit Chanhoz a horror műfaja is közel áll, 2004-ben a *Three... Extremes* antológia „Dumplings” című epizódját rendezte, melynek ötletéből még abban az évben egészestés filmet is kreált: *Dumplings* (2004). 2009-ben egy rövid kitérőt téve Nyugatra megrendezte a középszerű *Don't Look Upot*, melyen érezhető mennyire megkötötte a kezét a stúdiórendszer. Az újra hongkongi színekben készült egészestés horrorfilmje a **The Midnight After** (2014), mely az online sci-fi sorozatból lett könyvön, a *Red*

Minibus to Tai Po-n alapul, melyet rejtélyes személyazonosságú Mr. Pizza felhasználónevű blogger jegyez. A kínai kultúrpolitika nem különösebben szívleli a fantasztikumot, ami beindíthatná a nép képzeletét, ezért a horror és sci-fi motívumokat a jól bevált társadalomábrázolással kellett letakarni, még a kissé szabadabb Hongkongban is. A sztori szerint

egy helyi buszjárat utasai arra ébrednek, hogy minden kietlen körülöttük. A társadalmi rétegek széles skálájából összeválogatott szedett-vetett társaság megpróbál végére járni az ügynek, miközben mindenféle rémség tizedeli meg őket. A rengeteg kérdést felvető, Stephen King *Langolier*ekjére emlékeztető sztori jól működik, a néző már tükön ül a végkifejlet miatt. Amit azonban csak a soron következő folytatásokból ismerhet meg. A *Prometheus*

kielégületlenség miatt a *The Midnight After* inkább egy pilot epizód egy *Lost*hoz hasonló sorozathoz, mintsem egy kerek egész alkotás, de ennek ellenére élvezhető, izgalmas sci-fi-horror.

Viszont kerek egész a thaiföldi Banjong Pisanthanakun ***Pee Mak*** (*Pee Mak Phrakanong*, 2013) című horrorkomédiája. Pisanthanakun nagy horror múltta tekinthet vissza, ugyanis ő rendezte a kiváló *Shutter* (2004) című kísértetfilmet, az *Alone* (2007) című horrort valamint a *4bia* (2008) és a *Phobia 2* (2009) antológiák legerősebb epizódjait. A *Pee Mak* sztorija egy XIX. századi sziámi rémtörténeten alapul, miszerint Mak a háborúból hazatér kismama feleségéhez Nakhoz, akiről a falu azt beszéli, hogy valójában a halott nő szelleme. Pisanthanakun ehhez a történethez adta hozzá jól bejáratott, saját fantasztikus négyesét,

Ter, Puak, Shin és Aey a *Pee Mak*ból

melyet a *4bia* kiváló „In the Middle” és a *Phobia 2* zseniális „At the End” című epizódjaiban ismerhettünk meg. A négyfős csapat tagjai névben és jellemben is megegyeznek a *Pee Mak* idiótáival: az ész a félnótás Ter (Nattapong Chartpong), aki mindenkit meggyanúsít, hogy kísértet; az ügyeletes, szkeptikus tahó Puak (Pongsatorn Jongwilak), aki azon fáradozik, hogy ne csináljon hülyét

magából; az ijedős Shin (Wiwat Kongrasri), aki végigbőgi a filmet; és végül normális Aey (Kantapat Permpoonpatcharasuk), aki lehetőséget ad egy másik történetszálra/konfliktusra. A Ter-Puak-Shin trió a *Pee Mak* esetében is hibátlanul működik, Aey ezúttal viszont nem kap kulcsszerepet, így felesleges figurává válik. Aey helyett Makra hárul az a feladat, hogy meggyőződjön, kitől is kell félniük. Pisanthanakun valójában csak ráerőltette a *Pee Mak* szerelmi történetét a bevált receptjére, ami kiválóan működik. Ezt igazolja az is, hogy a *Pee Mak* a valaha volt egyik legsikeresebb thaiföldi film a hazai és a távol keleti piacon.

Tehát a sikeres horrorfilm záloga: úgy engedni az ideológiának, hogy ne sértse a műfaji keretet, illetve figyelembe venni a szélesebb célközönség szükségleteit, és eszerint beemelni újabb műfaji elemeket.

Szeretném megköszönni a lehetőséget az ELTE-nek. A 16. Udinei Far East Filmfesztivál nem csak egy maradandó élmény volt, hanem szakmai szempontból is tanulságos volt számomra.

Szilágyi Miklós